

Total No. of Printed Pages:2

B.A. B. Ed. (Semester –V)
EXAMINATION NOVEMBER 2022
Marathi (Paper-VI)
Kavyashastra (काव्यशास्त्र)

[Duration : 2 Hours]

[Total Marks : 70]

- १) खालीलपैकी कोणत्याही **तीन** प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. १५
- १) वामनाचा वक्रोक्ती सिद्धांत स्पष्ट करा.
 - २) पाश्चात्य काव्यलक्षणांपैकी आविष्काराला महत्त्व देणारी कोणतीही एक व्याख्या अर्थासह स्पष्ट करा.
 - ३) भामहाने सांगितलेल्या काव्यप्रयोजनांविषयी माहिती लिहा.
 - ४) कलेच्या क्षेत्रातील कलावादी भूमिका स्पष्ट करा.
 - ५) 'पलायनवाद' हे काव्यप्रयोजन कसे ठरते?
- २) खालीलपैकी कोणत्याही **तीन** प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. १५
- १) 'अभ्यास' व 'बहुश्रुतता' या काव्यकारणांचे महत्त्व सांगा.
 - २) 'भावनात्मकता' व 'सहानुभाव' या काव्यकारणांविषयी लिहा.
 - ३) शब्दशक्ती म्हणजे काय?
 - ४) ध्वन्यार्थाची प्रतीती येण्यासाठी सुहृदय रसिकांची आवश्यकता का असते?
 - ५) शाब्दी व्यंजनेचे उदाहरणांसह स्वरूप स्पष्ट करा.
- ३) अ) संस्कृत काव्यमीमांसकांनी शरीर व आत्मा या वर्गीकरणानुसार मांडलेल्या काव्यविषयक संकल्पनांचा आढावा घ्या. १०
- किंवा**
- आ) पाश्चात्य टीकाकारांच्या कोणत्याही तीन काव्यविषयक संकल्पनांची साधार चर्चा करा.
- ४) अ) मम्मटच्या काव्यप्रयोजनांचा सविस्तर परिचय करून द्या. १०
- किंवा**
- आ) पाश्चात्य काव्यप्रयोजनांचा परामर्श घ्या.
- ५) अ) 'नवनिर्माणशक्ती' म्हणून प्रतिभेचे काव्यनिर्मिती प्रक्रियेमध्ये असलेले महत्त्व विशद करा. १०
- किंवा**
- आ) मुख्य व सहाय्यक काव्यकारणांवर चर्चा करा.

६) अ) लक्षणा शब्दशक्तीविषयी विस्तृत चर्चा करा.

१०

किंवा

आ) व्यंजना शब्दशक्तीचे स्वरूप सांगून ती साहित्यातील सर्वश्रेष्ठ शब्दशक्ती कशी ठरते ते सांगा.